

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Dziedzictwo historyczno-kulturowe wybranych narodów bałkańskich (Wykład), PG_00141860						
Kierunek studiów	Studia bałkańskie (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Natalia Wyszogrodzka-Liberadzka				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Prezentowanie dorobku wybranych narodów bałkańskich oraz powiązanych z nim wydarzeń historycznych, duchowości i potwierdzonej tradycją obyczajowości; ukazanie roli tak pojmowanej spuścizny dla kształtowania tożsamości narodowej i zapewnienia ciągłości rozwoju wybranych państw i regionów oraz zamieszkujących je społeczności Półwyspu Bałkańskiego.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SBAŁL3_U07] Posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych w języku polskim lub języku obcym z obszaru nauk o kulturze i religii, nauki o sztuce, literaturoznawstwa i językoznawstwa, w oparciu o różne pojęcia teoretyczne i bogate źródła.	Student: - ma umiejętność przygotowania pracy pisemnej w języku polskim w oparciu o posiadane źródła (K_U07);	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SBAŁL3_U08] Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim lub w języku obcym, właściwym dla kierunku Studia bałkańskie, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł.	Student: - posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim, dotyczących zagadnień szczegółowych, w oparciu o własną pracę pisemną oraz przyswojone informacje źródłowe (K_U08).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SBAŁL3_W12] Zna i rozumie metody analizy, interpretacji różnych wytworów kultury, typowych, charakterystycznych lub specyficznych dla kultur słowiańskich Półwyspu Bałkańskiego.	Student: - is aware of the level of knowledge acquired about the historical and cultural heritage of the Balkan countries, and is also able to critically evaluate this knowledge (K_K01).	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[SBAŁL3_U03] Potrafi planować i organizować – posługując się również jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) – zarówno pracę indywidualną jak i zespołową, rozwiązując problemy typowe dla obszaru nauk o kulturze i religii, nauki o sztuce, literaturoznawstwa i językoznawstwa.	Student: - potrafi planować i organizować – posługując się również jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) – zarówno pracę indywidualną jak i zespołową, rozwiązując problemy typowe dla obszaru nauk o kulturze i religii, nauki o sztuce, literaturoznawstwa i językoznawstwa (K_U03);	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SBAŁL3_W10] Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy o kulturze, w tym przede wszystkim w kulturze krajów Półwyspu Bałkańskiego.	Student: - ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z dziedziny powiązań historyczno-kulturowych krajów Półwyspu Bałkańskiego (K_W10);	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[SBAŁL3_K01] Jest świadomy stopnia osiągniętej wiedzy na temat Bałkanów oraz ich języków, a także potrafi tę wiedzę krytycznie ocenić.	Student: - jest świadomy stopnia osiągniętej wiedzy na temat dziedzictwa historyczno-kulturowego krajów bałkańskich, a także potrafi tę wiedzę krytycznie ocenić (K_K01).	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SBAŁL3_W08] Posiada zaawansowaną wiedzę na temat specyfiki krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historii i wzajemnych relacji oraz systemów prawnych i uwarunkowań ekonomicznych.	Student: - posiada wiedzę na temat specyfiki kulturowej krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historii i wzajemnych relacji (K_W08);	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[SBAŁL3_U01] Potrafi – w języku polskim lub jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) – wyszukiwać, selekcjonować, analizować i interpretować informacje z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.	Student: - potrafi – w języku polskim lub jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) – wyszukiwać, selekcjonować, analizować i interpretować informacje z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (K_U01);	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SBAŁL3_W09] Zna etniczną strukturę Półwyspu Bałkańskiego, ma zaawansowaną wiedzę na temat jej diachronicznych i synchronicznych uwarunkowań i przejawów.	Student: - ma zaawansowaną wiedzę na temat jej diachronicznych i synchronicznych uwarunkowań i przejawów (K_W09); - zna etniczną strukturę Półwyspu Bałkańskiego (K_U09);	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport

	<table><tr><th>Efekt kierunkowy</th><th>Efekt z przedmiotu</th><th>Sposób weryfikacji i oceny efektu</th></tr><tr><td>[SBAŁŁ3_U02] Umie samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie oraz rozumie potrzebę ciągłego doksztalcania się i rozwoju zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem kultury Bałkanów.</td><td>Student: - umie samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie oraz rozumie potrzebę ciągłego doksztalcania się i rozwoju zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem kultury Bałkanów (K_U02);</td><td>[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny</td></tr></table>	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu	[SBAŁŁ3_U02] Umie samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie oraz rozumie potrzebę ciągłego doksztalcania się i rozwoju zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem kultury Bałkanów.	Student: - umie samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie oraz rozumie potrzebę ciągłego doksztalcania się i rozwoju zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem kultury Bałkanów (K_U02);	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny								
Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu													
[SBAŁŁ3_U02] Umie samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie oraz rozumie potrzebę ciągłego doksztalcania się i rozwoju zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem kultury Bałkanów.	Student: - umie samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie oraz rozumie potrzebę ciągłego doksztalcania się i rozwoju zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem kultury Bałkanów (K_U02);	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny													
Treści przedmiotu	• Materialny i niematerialny wymiar dziedzictwa kulturowego; definicje, klasyfikacja. • Bałkany jako wspólnota historyczna i kulturowa; niechciane dziedzictwo Bałkanów. • Ochrona dziedzictwa kulturowego na Półwyspie Bałkańskim; prezentacja wybranych obiektów z listy Światowego Dziedzictwa UNESCO; specyfika bałkańskich krajobrazów kulturowych. • Dziedzictwo kulturowe a pamięć (zbiorowa i indywidualna); mity jako sposób opowiadania historii. • Narracja o przeszłości jako narzędzie władzy i represji; zafalszowywanie historii. • Wpływ ideologii na dziedziczenie kultury; wartościowanie dziedzictwa kultury, mechanizmy selekcji. • Oddziaływanie bałkańskiej wieloetniczności, wielokulturowości, wielowyznaniowości i wielojęzyczności na trwałość kultury i tradycji; stereotypy i problematyka pogranicza.														
Wymagania wstępne i dodatkowe	brak														
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	<table><tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr><tr><td>sporządzenie zaliczeniowej pracy pisemnej z zakresu problematyki wykładu, z praktycznym wykorzystaniem literatury obowiązkowej</td><td>51.0%</td><td>50.0%</td></tr><tr><td>obecność i aktywność</td><td>80.0%</td><td>10.0%</td></tr><tr><td>sporządzenie prezentacji</td><td>100.0%</td><td>40.0%</td></tr></table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	sporządzenie zaliczeniowej pracy pisemnej z zakresu problematyki wykładu, z praktycznym wykorzystaniem literatury obowiązkowej	51.0%	50.0%	obecność i aktywność	80.0%	10.0%	sporządzenie prezentacji	100.0%	40.0%		
	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej												
	sporządzenie zaliczeniowej pracy pisemnej z zakresu problematyki wykładu, z praktycznym wykorzystaniem literatury obowiązkowej	51.0%	50.0%												
	obecność i aktywność	80.0%	10.0%												
sporządzenie prezentacji	100.0%	40.0%													

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	
		• M. Bobrownicka, Narkotyk mitu. Szkice o świadomości narodowej i kulturowej Słowian Zachodnich i Południowych, Kraków 1996. • M. Bobrownicka, Patologie tożsamości narodowej w postkomunistycznych krajach słowiańskich. Uwagi o genezie i transformacjach kategorii tożsamości, Kraków 2006. • M. Bobrownicka, Pogranicza w centrum Europy. Slavica, Kraków 2003. • F. Cardini, Europa a islam. Historia nieporozumień, przeł. B. Bielańska, Kraków 2006. • Chrześcijański Wschód i Zachód. Formy dialogu, wzory kultury, kody pamięci, red. I. Lis-Wielgosz, W. Jóźwiak, Poznań 2012. • Cywilizacja przestrzeni tekst, red. L. Miodyński, Katowice 2005. • Z. Darasz, Problemy autoidentyfikacji kulturowej i narodowej w literaturze słoweńskiej, Katowice 1995. • M. Dąbrowska-Partyka, Świadectwa i mistyfikacje. Przed i po Jugosławii, Kraków 2003. • M. Dyras, Re-inkarnacje narodu. Chorwackie narracje tożsamościowe w latach dziewięćdziesiątych XX wieku, Kraków 2009. • M. Falski, Porządkowanie przestrzeni narodowej przypadków chorwacki, Warszawa 2008. • S. Giergiel, Ocalić pamięć. Praktyki pamięci i zapomnienia we współczesnej prozie postjugosłowiańskiej, Opole 2012. • D. Gil, Prawosławie. Historia. Naród. Miejsce kultury duchowej w serbskiej tradycji współczesności, Kraków 2005. • F. Gołembski, Stosunki kulturalne na Bałkanach, Warszawa 2001; S. P. Huntington, Zderzenie cywilizacji, przeł. H. Jankowska, Warszawa 1997. • Idee wspólnotowe Słowiańszczyzny, red. A. W. Mikołajczak, W. Szulc, Poznań 2004. • C. Juda, Pod znakiem BRL-u. Kultura i literatura bułgarska w pułapce ideologii, Kraków 2003. • J. Kornhauser, Świadomość regionalna i mit odrębności (o stereotypach w literaturze serbskiej i chorwackiej), Kraków 2001. • Kryzys tożsamości. Slavica, red. B. Czapik, E. Tokarz, Katowice 1992. • Kultury słowiańskie między postkomunizmem a postmodernizmem, red. M. Dąbrowska-Partyka, Kraków 2009. • L. Miodyński, Symbole miejsca w kulturze i literaturze macedońskiej, Katowice 2011. • L. Moroz-Grzelak, Aleksander Wielki a macedońska idea narodowa, Warszawa 2004. • Narodowy i ponadnarodowy model kultury. Europa Środkowa i Półwysep Bałkański, red. B. Zieliński, Poznań 2002. • Problemy tożsamości kulturowej w krajach słowiańskich, t. III, red. J. Goszczyńska, Warszawa 2005. • Progi, pasáže, granice, red. A. Gawarecka, M. Balowski, Poznań 2011. • Przemiany w świadomości i kulturze duchowej narodów Jugosławii po 1991 roku, red. J. Kornhauser, Kraków 1999. • Przemilczenia w kulturze, red. J. Goszczyńska, G. Szwał-Gyłybowa, Warszawa 2008. • J. Rapacka, Godzina Herdera. O Serbach, Chorwatach i idei jugosłowiańskiej, Warszawa 1995. • J. Rapacka, Leksykon tradycji chorwackich, Warszawa 1997. • Religijna mozaika Bałkanów, red. M. Walczak-Mikołajczakowa, Gniezno 2008. • M. Tanty, Bałkany w XX wieku. Dzieje polityczne, Warszawa 2003. • V. Tismaneanu, Wizje zbawienia : demokracja, nacjonalizm i mit w postkomunistycznej Europie, przeł. H. Jankowska, Warszawa 2000. • Tradycje pogranicza i przestrzenie tradycji. Od komunizmu do postmodernizmu i postkolonializmu, red. B. Zieliński, Poznań 2008. • Wokół Macedonii. Siła kultury kultura siły, red. B. Zieliński, Poznań 2001. • W poszukiwaniu nowego kanonu. Reinterpretacje tradycji kulturalnej w krajach postjugosłowiańskich po 1995 roku, red. M. Dąbrowska-Partyka, Kraków 2005. • Współcześni Słowianie wobec własnych tradycji i mitów, red. M. Bobrownicka, L. Suchanek, F. Ziejka, Kraków 1997.

	Uzupełniająca lista lektur	• B. Anderson, Wspólnoty wyobrażone, przeł. S. Amsterdamski, Warszawa 1997. • Ph. Bagby, Kultura i historia: prolegomena do porównawczego badania cywilizacji, przeł. J. Jedlicki, Warszawa 1975. • Bałkany. Etnokulturowe podłoże konfliktów, red. W. Konarski, A. Koseski, Pułtusk 2006. • S. Czarnowski, Kultura, Warszawa 1958; Dziedzictwo kulturowe w XXI wieku. Szanse i wyzwania, red. M. Murzyn, J. Purchla, Kraków 2007. • Ł. Gawęł, Szlaki dziedzictwa kulturowego. Teoria i praktyka zarządzania, Kraków 2011. • F. Jacob, Historia i dziedziczność, przeł. K. Pomian, Warszawa 1973. • A. Kłoskowska, Socjologia kultury, Warszawa 1981. • Kultura a rozwój 20 lat po upadku komunizmu w Europie red. J. Purchla, R. Palmer, Kraków 2010. • Niematerialne dziedzictwo kulturowe: źródła wartości ochrona, red. J. Adamowski i K. Smyk, LublinWarszawa 2013. • Niematerialne dziedzictwo kulturowe. Identyfikacja dokumentacja ochrona interpretacja pojęcia poglądy, red. K. Braun, WarszawaWęgorzewo 2013. • J. Purchla, Dziedzictwo a transformacja, Kraków 2005. • Pamięć zbiorowa jako czynnik integracji i źródło konfliktów, red. A. Szpociński, Warszawa 2009.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.